111 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【北排灣語】 高中學生組 編號 1 號

ru vecaveca a sacemel

izua za marekaka, vaikan na kina kata kama a semavavua a kipusengesengan. ka semavavua inadju' aza madrusa a marekaka. sa 'a'ivui, " uri vaik a men a sema vavua, uri siuljay a men, sa tisun a tjavulung, kisacunguljianga su kaka. nu masulem kezekezuanga a paljing. maya semu'elje'eljev a pa'eteleng. " ayain aza marekaka.

kamasulem, tiamadju a marekaka i paljing a kemaljavaljava tua kama katua kina, tu uri mangtjez tu ini? cuayanga a kemaljavaljava, inia mangtjez a kama katua kina. ka 'ezemezemetjanga pacunan a kemasi cadja a sapuy nu tjacuay tjamakeljang aza sapuy. " uzayanga tjia kina kati kama,anamasi sapuy a mangtjengtjez, " aya ti tjavulung. sa izua tiamadju a kemaljavaljava i paljing, manu djemaljun azua sapuy, inia cawcau, mavan a teljar na ucivauvau.tazua namasuram tiamadju ! sa 'eljevi a si'eljevan sa kezekezi sa kata'ed.

'au, ta'edanga tiamadju, manu izua a cemugecug ta paljing " ku aljak, su'eljevi a ken," aya zua ti sa cumai. " tima sun? " aya zua tjavulung a kivada'. " su kina ken," aya temevela, " inia namaitazua ljingav ni kina, mageljeng sun aravac, " aya ti tjavulung. "su kina angata a ken lja, su'eljevi a ken, " aya, sa aza ljingav nimadju nama keljitanga, inianga geljegeljeng, " su'eljevi a ken ku aljak, salilimanga sata'edanga ken auta, " aya ti cumay a mumalj.

" inia ku kina sun, vute'ite'ilj a su kula, sa 'ucengecengel a kula na ku kina, " aya ti tjavulung, sa inia su'eljevan. sa vaik a kicacadja a 'emucengel ta kula ti cumay.

" ti kina angata! " aya ti tjavulung sa su'eljevan. ti cumay puntalj a sema 'erengan. ka 'emereng azua ti cumay ita putuputung, pini vecekadananga a tjaljaljak, sa ljaviljavingananga azua tjavulung.

ka cuaiyanga lemangda ta 'aruce'uce'uc ti tjavulung, " anema su kakanen kina? " kemakakan a ken ta 'arizang, palisi a keman a kakedrian, ta'edu a kirimu " aya ti cumay, kacuaiyanga muri cecelen azua tjaljaljak a kaka ni tjavulung. " ainuanga ku kaka, kina? aya za ti tjavulung, sa cecelen na tjavulung a kaka a makaputung, neka auta! manu marekutjanga timadju, " inia ti kina sun, su kinananga ku kaka pai?. " aya ti tjavulung, " ini, imaza i taladj ta ku tjiyalj " aya ti cumay. sa migacalj i sauniuni sa kavilad ti tjavulung, tazua pulingalingavanga tu ini a kina nimadju!

111 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【北排灣語】 高中學生組 編號 1 號

會說謊的野獸

有對兄弟，弟弟二歲，哥哥四歲。有一天父母親到深山田園工作。將兩兄弟留在家裡，交代哥哥：「如果工作還沒完成可能會過夜，哥哥的要照顧好弟弟，晚上要把門窗鎖好。」

傍晚，兄弟倆守在門口，等待雙親返家。等了很久，天色暗了，突然看見遠處有亮光漸行漸近，才發現是螢火蟲的亮光，他們很想睡覺了，於是哥哥把門關好，和弟弟上床睡覺。

哥哥突然聽到敲門的聲音，有隻野熊變聲要哥哥開門。哥哥跑到門前，看到門縫出現白白的腳不願意開門。門外的人又把腳弄黑後再度叩門。哥哥把門打開，只見黑影奔向床鋪，哥哥聽到一陣咬碎骨頭的聲音便問：「媽媽！你在吃什麼？我也想吃！」「哦！我在吃長豆，小孩子不能吃，你趕快睡。」母親回答。

許久之後，哥哥往弟弟睡覺的地方摸索，發現弟弟不見，是被吃掉，連忙奪門而出，原來剛剛是野熊，不是媽媽。

111 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【北排灣語】 高中學生組 編號 2 號

sikudakudan nua ljavia kasicuayan

tucu kaljauragan anga pa’ulid! azua makamaza a gemaduan, matjavang ana mapelju’ a kaljaljudrung na ljavia, sa aza ljavia a siuzangalan nama ’upu’upung a ta ’apulupuluan, masa uri maljaveljavekanga azua na cemuvu’ a zuma a cemal. aza tjasikatangal, kemasi ta cangiangia sa me ’ulivalivai patje me vucelacelay a ’uljavan na kaljaljudrung, namaya ta zinugan a tagaduan nu tja pacunan a kinanguangua’an.

aicu a asav na ljavia, ladruadru’an saka ljusepisepitj, mayanga pudjui a ljemavingan ta asav nimadju. nu ika tjen a na kipapaulingav mangada itjen. palemek a pimaza i lima i valjangaljanga palje tja mudingan. nu magedris pedjamu’ itjen sa’etju angata! saka aza uljay pazangal uta a semualap. aicua maka cemecemel ikamin a ljavia a pudjui. izua uta a ljasaras a tjavuvuk, a ljakidjur, savid a na madadudut(madadedet) a kinacuvu’an niamadju. selapay nu madjui ta ljakidjur, ’u! ’u! maru caljedjen itjen nua pangac aya, maya kinacuacuay nu palutud! manasika nu macemecemel a karakuda, maya mitung ta drikidrikit saka ljusepisepit, tjanangua’ a na kulemel a pagalju saka ladruadru’ a situng. saka neka nu patarevan nua ljavia ayau nu kinemenem itjen? ini! ini! pai ku tjaucikelay sun!

aicua ljavia makaya pakialalang tua salingaungaulj, aza vayav makaya sane vakelain tu sipanapana’ nua kakedriyan a vangavangan. a kaljaljudrung tja sanesuapen. a asav si’aljup nu ’emavay ta kinepel kata cemavu. katalu anan ’emuyulj tua zaman tja sikipusapuy a pacacikel. nu zemezemanga ika tjen a matavi’ ta atjuvi uta. aza ljinavia a tapav nu ma’adav nu ’emudjalj kakiljaljaungan. nu lemutelut ta namacayanga asav na ljavia, san paudjaljen tja sipecungu nu lemalja nu lemikezalj tua vasa tua vurati. seman ungelj ta asav nu temu’ulj tua cepeng, sarengua’ a ta ’ulu nu masikinacuan. na matazua a pinacalivat a sikudan nia vuvu. ta sicuayan, sipukeljakeljang tu pasainu itjen, nu i vukid nu i cemecemel a lemuiluv tua ringay kata ki’aljup, penudrung a pakeljang tu inuan itjen tu inuan a ringay. samalji iten tua ca’uan na sicuayan a pa’ulid! siayanga nekanan nua(tauhang) tazua. kasicuayan nu kaljakiva’uan, izua za tjepesan aya a kakudan, si’eceng ta pakazuanan. nu ’emacuvunganga sa mavesuag makayanga sutjepesan. nu izua ljayar a sa’etjuan, aza djalan tjepesan sirengez tua sakuyakuya. nu pacalivatanga a ljayar sutjepesan. kemsi taicu a ljavia, izuanga tja kinituluan tu namakuda a sikudakudan kata tja sinikamangua’ taicu a ljavia.

111 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【北排灣語】 高中學生組 編號 2 號

芒草的傳統智慧

秋天時節，各處山頭山野間都能看到芒草花綻放，非常壯觀！開始的時候是紫紅接著轉成黃褐再變成灰白。

繁殖力強到可能掩蓋周邊其他植物生長！芒草葉緣有銳利而堅硬的微細鋸齒，會在瞬間割傷皮膚！因此要很小心，別讓它們割破了我們的手指手臂甚至臉蛋，如果刺留在身上很難拔除！

另外會傷人有毛刺的植物，如刺茄、懸鉤子都跟芒草生活在同個地方。還有咬人貓，會和被蜂螫到一樣疼痛許久！在樹林裡草叢間野外活動，不可以穿薄薄的衣服，盡量穿長袖較厚實的衣服。

芒草有很多用處，可以綠化我們周邊環境，花梗或莖幹，可當小朋友練習射箭的芒草箭。芒草花穗可以收集綑紮，是製造掃帚的好材料。芒草還有不少用途，如芒草乾的莖綑綁變成火把可照明、在荒野中指示方向等等。不起眼的芒草，原來在我們傳統生活是不可或缺的重要植物！何況以前沒有導航，就憑綑綁的莖桿就可以指示方向，芒草讓我們見識了祖先的智慧啊！

111 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【北排灣語】 高中學生組 編號 3 號

kiniveqacan na paiwan a tjaucikel

aicu a kiniveqacan nua sepaiwan a tjaucikel liav aravac, a tjalja malangdan izua nakiveqac a kemasi ta qau kata nakiveqac a kemasi ta qaciljai aya, izua siniqecilu na qadav kata siniqecilu na qatjuvi aya, izua cemas a naqemati aya, maretjimaljimalji aicu a taucikel a pakatua kiniveqacan na sepaiwan.

aza nakiveqac a kemasi ta qau kata qaciljai aya tjaucikel namayatucu, kasicuayan izuaza macidilj a cemas natemalem tu ita ta qau itjaivavav ta kudrakudrar a qaciljai, au aza qau namezangal aravac, manu izua ka ita qadav qemudjalj a paljeqaca saka zemuzung uta, ka zemung tazua mapecerak aza qau, manu izuaza vavayan a tevuta kemasi tjaladj ta qau aya. izua uta ka ita qadav, namaya a qemudjaqudjalj sa zemuzung, tucu mavan aza kudrakudrar a qaciljai a namapecerak, sa tevuta kemasitjaladj ta qaciljai aza ita kudrakudrar a qatjuvi, kapacunan na vavayan taza qatjuvi, kirimu sa tamequlji a pasatjaladj ta tjialj nimadlu, inikacuai pualjak ta qaida a macidilj wuqaljai a macidilj vavayan, tjiamadju mavana sevalitan na se paiwan aya.

izua masanitalj a pakatua nakiveqac a kemasi ta qau aya tjaucikel namayatucu, kasicuacuayan a ikavulungan liav a qau aya, izua ka ita qadav aza ita qau tukikemuda mapecerak a kisumadju, manu liav a kakedrikedrian a qatjuvi itjaladj, aicu a kakedrikedrian a qatjuvi ka mekudrar anga merecawcau, pai aicu mavana sevalitan na sepaiwan aya a tjaucikel.

aza siniqecilu na qadav aya taucikel namayatucu, kasicuayan aza qadav a cemas namangetjez ikacauan, sa qemecilu tu drusa, vuravuravan a ita liljualjuas a ita, sa qivu ta kamavanan a ljemakev taza drusa qecilu, manu aza vuravuravan a qecilu venuak ta macidilj a wuqaljai, aza liljualjuas a qecilu venuak ta macidilj a vavayan, aicua wuqaljai kata vavayan mavana sevalitan na se paiwan aya. izua masanitalj anga taucikel a pakatua siniqecilu na qadav aya namayatucu, kalimakuzulj a cavilj kasicuayan na qemcilu tu sepatj a qadav aya, aza drusa qecilu vinuak na ita kudrakudrar a liljaljuas a qatjuvi sa tevuta za vavayan kata wuqaljai a madrusa, aicu mavana sevalitan na tjaljaljaljaljak aya, aza drusa qecilu vinuak na kamavanan, sa tevuta za macidilj a vavayan kata macidilj a wuqaljai, azua mavana sevalitan na mamazangiljan aya.

aicu a pakatua kiniveqacan na sepaiwan a tjucikel maretimaljimalji, au tjalja liavan a pakatua sini qecilu na qadav kata sini qecilu na qatjuvi aya tjaucikel.

111 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【北排灣語】 高中學生組 編號 3 號

排灣族起源傳說

有關排灣族的創生傳說非常豐富，最常聽見的有竹生和石生、太陽卵生、蛇生、神造人等傳說。

竹生和石生的傳說是這樣的，古時候有神在一顆大石頭上種下一根竹子，後來竹子長的又高又大，卻在一個大雨天，竹子被雷劈開，有個女人從裡面走出。又有一天，同樣雷雨交加，這次是大石頭被劈裂了，裡面爬出一條巨蛇。女人看見蛇就把牠吞下腹，不久後就生下一男一女的雙胞胎，傳說他們就是排灣族的祖先。

太陽卵生的說法是，傳說從前太陽神來到人間，產下一黃一青的卵，並且指定百步蛇保護它們，結果黃色的卵孵出一男，青色的卵則孵出一女，這一男一女傳說就是排灣族的祖先了。另外一種是在五千年前太陽神產下四顆卵，其中兩顆被一條大青蛇孵出一對男女，傳說這是排灣族平民的祖先，另外兩顆被一條百步蛇孵出一對男女，這就是貴族的祖先。

有關排灣族起源的傳說有各種不同的說法，而最常聽到的說法是有關太陽卵生和蛇生的傳說。